

Ansgarskolorna AB
556583-5146
tradgardsskolan@ansgarskolorna.se

2023-12-21
Dnr 2022:3928

Beslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar, vid
Ansgarskolorna Trädgårdsskolan F-6 i Uppsala
kommun, med Ansgarskolorna AB som
huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Ansgarskolorna Trädgårdsskolan F-6 avseende kvaliteten inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning bedriver skolan ett främjande arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna på nätet?
2. I vilken utsträckning bedriver skolan ett förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet?

Granskningen genomförs i 30 utvalda verksamheter, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Ansgarskolorna Trädgårdsskolan F-6, i Uppsala kommun med Ansgarskolorna AB som huvudman ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Ansgarskolorna Trädgårdsskolan F-6 den 29 och 30 november 2022. Besöket genomfördes av utredarna Roger Thuring och Anna-Carin Kostic.

Bedömningen av skolans arbete görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp för det granskade området, vilka beskrivs i bilaga 1. I denna bilaga finns också beskrivet hur granskningen har genomförts. Bestämmelser som granskningen utgår ifrån återfinns i bilaga 2. För varje frågeställning bedöms om skolan uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna. Om en skola inte bedöms uppfylla samtliga kvalitetskriterier anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Ett systematiskt främjande arbete bidrar till en trygg skolmiljö, såväl den fysiska som den på nätet. I kvalitetskriterierna ingår:

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Rektorn och skolans personal arbetar målinriktat för att främja ett tryggt och positivt klimat för skolans elever på nätet. Arbetet omfattar alla elever och sker kontinuerligt både under och mellan lektionerna. Rektorn och skolans personal skapar tillitsfulla relationer så att eleverna vill berätta om sin vardag på nätet och eventuella upplevda kränkningar. Rektorn och skolans personal ger både flickor och pojkar möjlighet att medverka och påverka arbetet för att bidra till en trygg miljö för eleverna på nätet. Rektorn och skolans personal ser till att det främjande arbetet bygger på aktuell kunskap, samsyn och gemensamt förhållningsätt inom skolan till kränkningar på nätet.

Normer i skolan och på nätet synliggörs och diskuteras

Rektorn och skolans personal synliggör och ifrågasätter under medverkan av eleverna de normer som råder i samhället, på skolan och på nätet. Det språkbruk och den jargong som råder på skolan (bland elever såväl som bland skolans personal) och på nätet uppmärksammas och diskuteras. Rektorn och skolans personal arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras och normaliseras.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att Ansgarskolorna Trädgårdsskolan F-6 uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende arbete för att främja en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar.

Ansgarskolorna Trädgårdsskolan F-6 arbetar målinriktat med elevernas trygghet på skolan och miljön på nätet är en del i skolans främjande arbete. Skolan eftersträvar tillitsfulla relationer mellan elever och personal. Eleverna involveras i det främjande arbetet på ett sätt som ger personalen aktuell kunskap om ungas nätanvändande. Genom att i undervisning och i värdegrundsarbete ta upp hur normer påverkar förväntningar och beteenden, motverkas att kränkningar banaliseras och normaliseras.

Motivering

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Skolans främjande trygghetsarbete omfattar miljön på nätet

Vid Skolinspektionens besök beskriver såväl lärare som personal och rektorn på Ansgarskolorna Trädgårdsskolan F-6 hur de arbetar målinriktat för att skapa en trygg skolmiljö och det framgår att även miljön på nätet ingår i det främjande arbetet. Det finns ett övergripande gemensamt förhållningssätt för att eleverna ska känna sig trygga i skolmiljön utifrån skolans värdeord respekt, uthållighet och barmhärtighet. Det framgår vid intervjuerna att all personal på skolan träffas vid arbetsplatsträffar och att man då diskuterar hur man tillsammans skapar en trygg miljö för eleverna.

Personal uppger att miljön på nätet ingår i det övergripande trygghetsarbetet och att nätrelaterade frågor tas upp i olika forum. Det framkommer i intervjuer med skolans personal och elever att även miljön på nätet omfattas av värdegrundsarbetet. Såväl rektorn som personal och lärare lyfter att nätet tas upp vid de olika ämnesövergripande teman som de regelbundet arbetar med på skolan, oavsett vilket tema de arbetar med. Personal nämner särskilt att de har arbetat med ett tema som heter "Vem är jag på nätet?". Vid detta tema diskuterades bland annat hur man ska bete sig på nätet och hur man ska agera ifall man blir utsatt för något. Personal lyfter också att det finns en samsyn på skolan kring att det är samma regler som gäller på nätet som i verkliga livet och att man ska visa varandra samma respekt på nätet som i den fysiska miljön. Elever berättar vid intervjun att även rektorn ibland kommer och pratar om nätmobbning i klasserna och att detta inte bara sker när något har hänt, utan även vid andra tillfällen.

Det framgår också av intervjuerna att det främjande arbetet omfattar alla elever och att det inte begränsas till enstaka tillfällen. Exempelvis berättar elever och personal om olika skolövergripande aktiviteter som genomförs för att minska avståndet mellan elever i olika årskurser och om hur personalen dagligen genom sitt bemötande av alla elever verkar för en god stämning i korridorer och på raster. Eleverna involveras i trygghetsarbetet genom att nätet diskuteras i framförallt elevrådet, exempelvis har elevrådsrepresentanterna sett på en film som handlade om kränkningar på nätet som de sedan arbetat vidare med i respektive klass. Personal berättar också vid intervjun att eleverna uttryckt önskemål om tydligare konsekvenser vid regelövertramp. Eleverna lämnade, via elevrådet, förslag på att införa ett pricksystem när regler inte följs, vilket skolan har implementerat. Rektorn nämner också vid intervjun att eleverna får vara med och påverka olika aktiviteter gällande nätet i deras egen klass.

I intervjuer med lärare framkommer att de på olika sätt försöker hålla sig uppdaterade kring elevernas nätanvändning bland annat genom att samtala med eleverna om vilka webbplatser de är inne på och vad de gör på nätet. Detta

bekräftas även av intervjuer med elever. En lärare har till exempel skapat ett eget konto i ett forum där eleverna är aktiva för att skapa sig en bild av elevernas nätanvändning. Lärare beskriver vidare att de i sin undervisning använder olika material som stöd i värdegrundsarbetet som riktar sig mot elevernas nätanvändande. Bland annat har de läst en bok om nätet och genomfört efterföljande klassrumsdiskussioner. Detta bekräftas även i intervjuer med elever. En lärare nämner också att hen upplever att det blir lättare för eleverna att komma och prata om nätet efter att de har arbetat med nätet i undervisningen.

Genom tillitsfulla relationer involveras eleverna i att skapa aktuell kunskap kring nätanvändande

Både personal och lärare beskriver i intervjuerna att de dagligen arbetar för att skapa tillitsfulla relationer med eleverna och hur viktigt detta är för att eleverna ska känna sig trygga med de vuxna på skolan. Personal berättar att man på skolan bland annat har arbetat med synsättet att alla elever är alla lärares. Som ett led i detta arbete har lärare gått in i och arbetat i varandras klasser för att lära känna varandras elever och för att skapa goda relationer. Elever beskriver att skolans personal är närvarande även på raster, att de är lätta att ta kontakt med och att eleverna blir tagna på allvar när de vänder sig till skolans personal. Elever och personal beskriver också att personalen agerar när det hänt något. Skolans personal ger exempel på hur de pratar med eleverna och hur de visar för eleverna att de finns där vid behov. Elever beskriver att det finns en tillit till personalen, och att de känner att de kan vända sig till personal vid behov.

Personal berättar att de pratar om nätet dagligen med eleverna och att det som händer på nätet påverkar eleverna både på rasterna och lektionerna. En lärare beskriver exempelvis hur hen arbetat vidare med ett material kring nätet i undervisningen efter det att en elev kommit och visat vad hen råkat ut för på nätet. Läraren beskriver också att de i samband med denna händelse pratat om vad som kan vara brottsligt på nätet. Målet är att eleverna ska respektera varandra, även på nätet.

I intervjuerna framkommer att personal och lärare i begränsad omfattning har fått kompetensutveckling om elevers nätanvändning eller om kränkningar på nätet bland unga. Den kunskap de har varierar därför mellan olika individer. Personalen har dock fört diskussioner om hur de på skolan ska förhålla sig till kränkningar på nätet och vilken roll skolan har för att främja en trygg miljö på nätet. Kurator har deltagit i en föreläsning om unga på nätet och personalen uttryckte önskemål vid intervjun om att hen skulle delge sina kunskaper till övriga i kollegiet. Personal berättar i samband med intervju att de trots detta ser ett behov av ytterligare kompetens kring ungas nätanvändning. Rektorn bekräftar också att det i närtid inte genomförts någon kompetensutveckling gällande nätet. Skolinspektionen betonar därför vikten av att rektorn leder ett fortsatt arbete för att upprätthålla kompetensen hos personalen så att de känner sig informerade kring ungas tillvaro på nätet samt trygga att arbeta främjande mot kränkningar på nätet.

Att synliggöra och diskutera normer i skolan och på nätet

Generella normer synliggörs och diskuteras

I samtliga intervjuer framkommer att skolan på olika sätt berör normer i undervisningen. Lärare lyfter vid intervjun att de arbetar kring normer kopplat till skolans värdeord respekt, uthållighet och barmhärtighet. Lärare berättar också att det på skolan går elever från många olika kulturer och att man arbetat med att det kan finnas olika normer i olika kulturer. De har även arbetat med normer kring etnicitet. Personal berättar att de arbetat med olika ideal på nätet genom att bland annat granska olika "influencers". Lärare berättar att de på skolan arbetat med olika kroppsideal och vem som bestämmer hur man ska se ut. Rektorn bekräftar att det pågår ett ständigt normarbete på skolan framförallt vid olika temaarbeten men också när något inträffar. Rektorn berättar även att de pratar med eleverna om respekt och rättigheter samt att varje människa har rätt att tänka, tycka och tro vad den vill. Personal beskriver också att de dagligen pratar med varandra om vilka olika normer som finns bland eleverna. Personal reflekterar dessutom själva över hur de i personalengruppen pratar med varandra och berättar att de regelbundet besvarar en enkät gällande deras egen kommunikation. Det framkommer även i elevintervjuer att normer diskuteras när de arbetar med värdegrunden.

Personalen arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras, såväl i den fysiska skolan som på nätet

Granskningen visar att skolans personal arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras. Av samtliga intervjuer framgår att det finns en samsyn kring att språket ska vara vårdat och att eleverna inte ska kränka varandra, varken i tal eller digitalt. Personal berättar att de särskilt arbetar med språkbruket i samband med värdegrundsarbetet, och att språkbruk diskuteras regelbundet i personalgruppen.

Rektorn, personal och elever beskriver att de vuxna på skolan reagerar om någon använder nedsättande ord eller språk. Rektorn berättar vidare att vårdnadshavare, i samband med föräldraråd och föräldramöten, diskuterat elevernas språkbruk. Enligt personal och lärare förs samtal med eleverna om hur man bör uttrycka sig på nätet och om skillnaden mellan vad man vågar skriva bakom en skärm och det man kan säga direkt till en person. Detta bekräftas även vid elevintervjuerna. Rektorn beskriver att de vuxna måste hjälpa eleverna med att sätta referensramarna, att det är viktigt att inte bara tala om vad man inte får, utan även att eleverna behöver lära sig hur de kan lösa en konflikt utan att kränka och hur de ska tilltala någon.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolenheten uppfyller uppställda kvalitetskriterier inom ramen för det främjande arbetet. Något utvecklingsområde anges därför inte.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker för att elever blir utsatta för kränkningar på nätet. I kvalitetskriterierna ingår:

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

Rektorn och skolans personal genomför, utifrån aktuell kunskap om ungas nätanvändning, regelbundna kartläggningar under medverkan av eleverna för att identifiera risker för kränkande behandling på nätet. Kartläggningarna omfattar strukturella bakgrundsfaktorer, såsom kön, och resultaten analyseras så att eventuella skillnader mellan olika elevgrupper synliggörs. En samlad analys av resultaten av kartläggningarna ger grund för de insatser som görs för att förebygga kränkningar på nätet. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Rektorn och skolans personal genomför insatser utifrån identifierade behov för att förebygga kränkningar på nätet. Om behoven skiljer sig mellan olika elevgrupper anpassas insatserna efter det. Planering och genomförande av insatserna görs under medverkan av eleverna. Rektorn och skolans personal följer upp om de förebyggande insatser som görs för att motverka kränkningar på nätet har önskad effekt och utvecklar arbetet därefter. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att Ansgarskolorna Trädgårdsskolan F-6 uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende förebyggande arbete för att förhindra kränkningar på nätet.

Granskningen visar att Ansgarskolorna Trädgårdsskolan F-6 gör kartläggningar av elevernas upplevelse av trygghet i skolan och att kartläggningarna även inkluderar miljön på nätet. Resultatet av kartläggningarna analyseras så att det framgår vilka insatser som skolan behöver genomföra för att möta olika grupperns behov. Eleverna involveras i arbetet med planering och genomförande av insatserna. Vårdnadshavarna informeras om de insatser som genomförs och dessa följs också upp.

Motivering

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

De kartläggningar som genomförs omfattar miljön på nätet

Av intervjuerna med rektorn och personal framgår att Ansgarskolorna Trädgårdsskolan F-6 systematiskt genomför olika typer av kartläggningar för att få en bild av elevernas upplevelse av trygghet i skolan och på nätet för att identifiera risker för kränkande behandling. Bland annat svarar eleverna på enkäter och deltar i samtal kring otrygga platser. Personal beskriver också att tryggheten på nätet och i den fysiska miljön återkommande tas upp under arbetsplatsträffar och vid pedagogiska möten. Tryggheten på skolan tas även upp vid hälsosamtal och i samband med utvecklingssamtal. Vidare sker delar av kartläggningsarbetet också i den dagliga kontakten mellan lärare och elever, samt under lektionstid genom övningar kopplade till värdegrund och nätet. Personal berättar vid intervjun att eleverna besvarade en särskild enkät med frågor som bara avsåg nätet i samband med temaarbetet "Vem är jag på nätet?". De uttryckte även att det skulle vara bra om denna enkät genomfördes regelbundet.

Av intervjuer med rektorn, personal och lärare framgår att kartläggningar som görs, både systematiskt och i det dagliga arbetet, vägs samman och analyseras utifrån olika bakgrundsfaktorer såsom klass och i viss utsträckning kön. Elevhälsoteamet berättar att de samtalar om de anmälningssärenden som kommer in och hur de ska arbeta förebyggande utifrån dem. Rektorn berättar även att skolan har analyserat de kränkingsanmälningar som kommit in gällande nätet, och ger som exempel att de i sin analys sett att flickor i högre grad utsätts för kränkningar på nätet. Rektorn och lärare berättar att elever görs delaktiga i planeringen och genomförandet av insatserna genom klass- och elevråd, deltagande i utformningen av undervisningens innehåll samt i trygghetsskapande och relationsstärkande insatser och aktiviteter.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Skolan genomför insatser som grundas i den analys som gjorts av kartläggningen

Vid intervjuer med såväl rektorn som personal, lärare och elever framkommer att skolan har genomfört flera olika insatser utifrån den analys som gjorts av kartläggningen vad gäller skolans arbete kring trygghet. Skolan genomför insatser både på övergripande-, grupp- och individnivå. Bland annat har skolan infört mobilförbud under skoltid. Skolan har också regler för hur datorerna får användas. Rektorn berättar vid intervjun att de har genomfört flera olika insatser gällande nätet efter att analys av kartläggning genomförts, bland annat nämner hen att de har tittat på filmer med efterföljande diskussioner samt pratat om vad som kan vara brottsligt på nätet.

Genomförande av insatser drivs av rektorn, respektive lärare och personal i samverkan med elevgruppen, oavsett om det avser skolövergripande insatser eller avgränsande insatser som riktas mot särskilda elevgrupper. Rektorn berättar att de insatser som skolan genomfört följs upp dels systematiskt via det vanliga kvalitetsarbetet, dels via utvärdering av insatser som genomförts under begränsad tid. Detta framgår också av det material skolan skickat in till Skolinspektionen inför besöket.

Vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet

Det framkommer vid intervjuer med såväl skolans personal som lärare att skolan eftersträvar ett nära samarbete med vårdnadshavarna för att skapa en gemensam utgångspunkt för elever, lärare och vårdnadshavare i arbetet med elevernas trygghet på nätet. Rektorn och lärare beskriver att vårdnadshavarna informeras om skolans trygghetsarbete på föräldraråd och föräldramöten, och att information även skickas hem. Personal berättar vid intervjun att de även skickat hem samtalsmaterial kring nätet till föräldrarna för att diskutera hemma med eleverna. Vårdnadshavare har också bjudits in till skolan då skolan presenterat elevernas nätanvändning i samband med temaarbetet "Vem är jag på nätet?". Rektorn beskriver att det vid detta tillfälle fördes en diskussion på initiativ av vårdnadshavarna om hur man kan arbeta vidare med nätrelaterade frågor. Vårdnadshavare har även bjudits in till samtal vid olika punktinsatser gällande nätet som genomförts i olika klasser. Rektorn berättar att analysen av kartläggningen även presenteras för vårdnadshavare.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolenheten uppfyller uppställda kvalitetskriterier inom ramen för det förebyggande arbetet. Något utvecklingsområde anges därför inte.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Ana-Maria Koci Spång.

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredare Anna-Carin Kostic (föredragande), utredare Roger Thuring, utredare Elina Ekberg och utredare Elisabeth Hejman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Granskningens genomförande

Vid granskningsbesöket inhämtades information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Gruppintervjuer med elever i årskurs 4, 5 och 6
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med annan personal på skolan (exempelvis skolbibliotekarie, elevhälsa, trygghetsteam, fritidspersonal)
- En intervju med rektor
- Studier av dokument som begärts in från skolan

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Kvalitetskriterier

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av framtagna kvalitetskriterier, vilka är utformade utifrån aktuell forskning på området, skollag, läroplan och Skolverkets stödmaterial *Främja, förebygga upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*.

Inom respektive område granskas följande:

Frågeställning 1

I vilken utsträckning bedriver skolan ett främjande arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna på nätet?

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Rektorn och skolans personal arbetar målinriktat för att främja ett tryggt och positivt klimat för skolans elever på nätet. Arbetet omfattar alla elever och sker kontinuerligt både under och mellan lektionerna. Rektorn och skolans personal skapar tillitsfulla relationer så att eleverna vill berätta om sin vardag på nätet och eventuella upplevda kränkningar. Rektorn och skolans personal ger både flickor och pojkar möjlighet att medverka och påverka arbetet för att bidra till en trygg miljö för eleverna på nätet. Rektorn och skolans personal ser till att det främjande arbetet bygger på aktuell kunskap, samsyn och gemensamt förhållningsätt inom skolan till kränkningar på nätet.

Normer i skolan och på nätet synliggörs och diskuteras

Rektorn och skolans personal synliggör och ifrågasätter under medverkan av eleverna de normer som råder i samhället, på skolan och på nätet. Det språkbruk och den jargong som råder på skolan (bland elever såväl som bland skolans personal) och på nätet uppmärksammas och diskuteras. Rektorn och skolans personal arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras och normaliseras.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning bedriver skolan ett förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet?

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

Rektorn och skolans personal genomför, utifrån aktuell kunskap om ungas nätanvändning, regelbundna kartläggningar under medverkan av eleverna för att identifiera risker för kränkande behandling på nätet. Kartläggningarna omfattar strukturella bakgrundsfaktorer, såsom kön, och resultaten analyseras så att eventuella skillnader mellan olika elevgrupper synliggörs. En samlad analys av resultaten av kartläggningarna ger grund för de insatser som görs för att förebygga kränkningar på nätet. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Rektorn och skolans personal genomför insatser utifrån identifierade behov för att förebygga kränkningar på nätet. Om behoven skiljer sig mellan olika elevgrupper anpassas insatserna efter det. Planering och genomförande av insatserna görs under medverkan av eleverna. Rektorn och skolans personal följer upp om de förebyggande insatser som görs för att motverka kränkningar på nätet har önskad effekt och utvecklar arbetet därefter. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Bilaga 2: Aktuella bestämmelser

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.¹ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.² Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.³ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁴

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.⁵

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁶ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.⁷

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.⁸ Alla elever ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.⁹

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i

¹ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

² 1 kap. 5 § skollagen.

³ 6 kap. 6 § skollagen.

⁴ 6 kap. 3 § skollagen.

⁵ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), av avsnitt 1 Förståelse och medmännisklighet.

⁶ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁷ Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

⁹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹⁰

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹¹

Skolans förebyggande arbete

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹² I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹³ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁴ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.¹⁵ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.¹⁶ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.¹⁷

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁸ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹⁹ Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.²⁰

¹⁰ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

¹² 6 kap. 7 § skollagen.

¹³ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁴ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

¹⁵ 6 kap. 8 § skollagen.

¹⁶ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

¹⁷ Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

¹⁸ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²⁰ 4 kap. 4 § skollagen.